

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 44g/2019

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi de la
articolul 30 alin. (5) din Codul contravențional
(*semnificația noțiunii de „definitiv” în procedurile contravenționale*)

CHIȘINĂU

5 martie 2019

DECIZIE DE INADMISSIBILITATE A SESIZĂRII NR. 44G/2019

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlii Mihai POALELUNGI, președinte,
dnei Raisa APOLSCHII,
dlii Aurel BĂIEȘU,
dlii Corneliu GURIN,
dlii Artur REȘETNICOV,
dlii Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dlii Dumitru Avornic, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 28 februarie 2019,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 5 martie 2019 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „până la data rămânerii definitive a hotărârii cu privire la cauza contravențională” de la articolul 30 alin. (5) din Codul contravențional al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 218 din 24 octombrie 2008, excepție ridicată din oficiu de către un complet de judecată din cadrul Curții de Apel Comrat, în dosarul nr. 4r-185/2018.

2. Sesizarea a fost trimisă la Curtea Constituțională pe 28 februarie 2019 de către același complet de judecată din cadrul Curții de Apel Comrat (format din dnii judecători Dmitrii Fujenco, Ștefan Starciuc și Ludmila Caraianu), în baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 11 septembrie 2017, un agent constator din cadrul Inspectoratului de Poliție Cimișlia a întocmit în privința dlii I.N. un proces-verbal cu privire la comiterea contravenției prevăzute de articolul 354 din Codul contravențional [Huliganismul nu prea grav], aplicându-i o amendă în mărime de 8 unități convenționale (echivalentul a 400 de lei).

4. Nefiind de acord cu soluția agentului constator, pe 28 septembrie 2017, dl I.N. a depus o contestație împotriva procesului-verbal cu privire la comiterea contravenției la Judecătoria Cimișlia, solicitând încetarea procesului contravențional. Totodată, pe 24 octombrie 2017, dl I.N. a înregistrat o cerere la Judecătoria Cimișlia prin care a solicitat încetarea procesului contravențional din cauza expirării termenului de un an al prescripției răspunderii contravenționale, așa cum prevede, articolul 30 alin. (2) din Codul contravențional.

DECIZIE DE INADMISSIBILITATE A SESIZĂRII NR. 44G/2019

5. Cu toate acestea, pe 6 noiembrie 2018, Judecătoria Cimișlia a pronunțat o hotărâre prin care a respins contestația depusă de către dl I.N. ca fiind nefondată. Cu privire la solicitarea dlui I.N. de a dispune încetarea procesului contravențional din cauza expirării termenului de prescripție al răspunderii contravenționale, instanța de judecată a menționat că articolul 30 alin. (2) din Cod nu este aplicabil, deoarece „termenul de prescripție al procesului contravențional este suspendat de drept”, având în vedere faptul că contestația suspendă executarea sancțiunii contravenționale aplicată prin procesul-verbal cu privire la contravenție (a se vedea articolul 448 alin. (3) din Codul contravențional).

6. Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 6 noiembrie 2018, pe 27 noiembrie 2018 dl I.N. a contestat-o cu recurs la Curtea de Apel Comrat, solicitând casarea acesteia și încetarea procesului contravențional.

7. Prin încheierea din 18 februarie 2019, instanța de apel a ridicat din oficiu excepția de neconstituționalitate a textului „până la data rămânerii definitive a hotărârii cu privire la cauza contravențională” de la articolul 30 alin. (5) din Codul contravențional și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

9. Prevederile relevante ale Codului contravențional al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 218 din 24 octombrie 2008, sunt următoarele:

Articolul 30

Prescripția răspunderii contravenționale

„(1) Prescripția înlătură răspunderea contravențională.

(2) Termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este de un an.

[...]

(5) Termenul de prescripție curge de la data săvârșirii contravenției și **până la data rămânerii definitive a hotărârii cu privire la cauza contravențională.**

[...]

(10) Termenul de prescripție a punerii în executare a sancțiunii contravenționale este de un an, calculat din data la care decizia sau hotărârea prin care aceasta a fost aplicată a rămas definitivă.

[...]”.

Articolul 448
Contestația împotriva deciziei agentului constator
asupra cauzei contravenționale

„(1) Contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sunt de acord cu decizia agentului constator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sunt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmânării copieii de pe decizia respectivă în condițiile art. 447¹ alin. (8).

[...]

(5) Constația depusă conform alin. (1) suspendă executarea sancțiunii contravenționale aplicată prin procesul-verbal cu privire la contravenție sau prin decizia agentului constator.”

10. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 466
Rămânerea definitivă a hotărârii instanței de judecată
și punerea ei în executare

„(1) Hotărârea instanței de judecată într-o cauză penală devine executorie la data când a rămas definitivă.

(2) Hotărârea primei instanțe rămâne definitivă:

1) la data pronunțării, când hotărârea nu este supusă apelului și nici recursului;

2) la data expirării termenului de apel:

a) când nu s-a declarat apel în termen;

b) când apelul declarat a fost retras înăuntrul termenului stabilit;

3) la data retragerii apelului și încetării procedurii de apel, dacă aceasta s-a produs după expirarea termenului de apel;

4) la data expirării termenului de recurs, în cazul hotărârilor nesupuse apelului sau dacă apelul a fost respins:

a) când nu s-a declarat recurs în termen;

b) când recursul declarat a fost retras înăuntrul termenului stabilit;

5) la data retragerii recursului declarat împotriva hotărârilor menționate la pct. 4) și încetării procedurii de recurs, dacă aceasta s-a produs după expirarea termenului de recurs;

6) la data pronunțării hotărârii prin care s-a respins recursul declarat împotriva hotărârilor menționate la pct. 4).

(3) Hotărârile instanței de apel rămân definitive la data pronunțării deciziei în apel.

(4) Hotărârea instanței de recurs împotriva hotărârii pe cauzele pentru care legea nu prevede calea de atac apelul rămâne definitivă, la data pronunțării acesteia, dacă:

1) recursul a fost admis și procesul a luat sfârșit în instanța de recurs, fără rejudecare;

2) cauza a fost rejudecată de către instanța de recurs, după admiterea recursului;

3) cuprinde obligarea la plata cheltuielilor judiciare, în cazul respingerii recursului.

DECIZIE DE INADMISSIBILITATE A SESIZĂRII NR. 44G/2019

(5) Hotărârile judecătorești menționate la alin. (2) și (4) devin irevocabile la data când au devenit definitive. Hotărârea instanței de recurs declarat împotriva deciziei instanței de apel devine irevocabilă la data pronunțării acesteia.”

ÎN DREPT**A. Argumentele autorilor excepției de neconstituționalitate**

11. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorii susțin că textul „până la data rămânerii definitive a hotărârii cu privire la cauza contravențională” de la articolul 30 alin. (5) din Codul contravențional este lipsit de claritate, deoarece, spre deosebire de legislația procesual-penală, legislația contravențională nu reglementează situațiile în care hotărârile de soluționare a cauzelor contravenționale devin definitive.

12. Totodată, autorii excepției susțin că, pentru cauzele penale, Codul de procedură penală stabilește, la articolul 466, situațiile în care hotărârile primei instanțe, hotărârile instanței de apel și hotărârile instanței de recurs devin definitive. Cu toate acestea, ei susțin că, deși la soluționarea cauzelor contravenționale pot fi aplicate anumite prevederi din Codul de procedură penală, articolul 466 din același Cod nu poate fi aplicat pentru determinarea caracterului definitiv al hotărârilor de soluționare a cauzelor contravenționale.

13. În fine, autorii excepției menționează că, prin omisiunea legislatorului de a reglementa situațiile în care hotărârile de soluționare a cauzelor contravenționale devin definitive, prevederile contestate sunt lipsite de claritate, fapt care contravine articolelor 6, 7, 8, 16, 20, 21, 26, 114, 115, 119, 120 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

15. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului contravențional al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 218 din 24 octombrie 2008, ține de competența Curții Constituționale.

16. Curtea observă că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, ridicată din oficiu de către un complet de judecată din cadrul Curții de Apel Comrat, în dosarul nr. 4r-185/2018, pendinte la Curtea de Apel Comrat, este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

17. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „până la data rămânerii definitive a hotărârii cu privire la cauza contravențională” de la articolul 30 alin. (5) din Codul contravențional.

18. Deși autorii excepției de neconstituționalitate au invocat mai multe norme din Constituție, Curtea reține că în motivarea sesizării aceștia au criticat textul de lege invocând o lipsă a clarității acestuia. Chiar dacă

autorii excepției nu au indicat expres norma din Constituție care instituie exigența clarității legii, se poate deduce că aceștia s-au referit la articolul 23 din Constituție.

19. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că autorii acesteia contestă textul „până la data rămânerii definitive a hotărârii cu privire la cauza contravențională” de la articolul 30 alin. (5) din Codul contravențional, pentru că în materie contravențională nu este clar când o hotărâre cu privire la cauza contravențională devine definitivă.

20. Cu titlu preliminar, Curtea menționează că, în prezenta cauză, problema stabilirii momentului de la care o hotărâre cu privire la cauza contravențională devine definitivă prezintă importanță pentru calcularea curgerii termenului de prescripție al răspunderii contravenționale. Autorii excepției consideră că problema abordată nu poate fi soluționată prin aplicarea articolului 466 din Codul de procedură penală, care reglementează situațiile în care hotărârile primei instanțe, hotărârile instanței de apel și hotărârile instanței de recurs devin definitive.

21. Curtea reține că termenul general de prescripție al răspunderii contravenționale este de un an [articolul 30 alin. (2) din Codul contravențional]. Acesta curge de la data săvârșirii contravenției și până la data rămânerii definitive a hotărârii cu privire la cauza contravențională [articolul 30 alin. (5) din Cod]. Expirarea termenului de prescripție are ca efect încetarea procesului contravențional [articolul 441 alin. (1) lit. b) din Cod]. Din acest motiv, claritatea reglementării momentului de la care termenul de prescripție începe să curgă și la care se sfârșește prezintă o importanță crucială pentru deznodământul procesului.

22. În prezenta cauză, autorii excepției consideră că reglementarea momentului în care termenul de prescripție se sfârșește prezintă vicii de claritate. Pentru a vedea dacă susținerile autorilor sunt justificate, Curtea va examina dacă întreaga procedură de soluționare a cauzelor contravenționale le permite atât persoanelor învinuite de comiterea unei contravenții, cât și instanțelor judecătorești să înțeleagă când devine definitivă o hotărâre cu privire la cauza contravențională.

23. Curtea observă că, spre deosebire de cauzele penale, în cauzele contravenționale persoana învinuită de comiterea unei contravenții poate fi sancționată chiar de către autoritatea care are competența de a investiga fapta imputată. În funcție de competența autorității, sancțiunea poate fi impusă printr-un act administrativ care ia forma unei decizii, unui proces-verbal etc. Deciziile (hotărârile) contravenționale, inclusiv cele emise de agenții constatatori în limitele competenței atribuite prin lege, constituie documente executorii [articolul 11 lit. c) din Codul de executare]. Cu toate acestea, actele administrative în discuție pot fi contestate în instanța de judecată în termen de 15 zile [articolul 448 alin. (4) din Codul contravențional]. Contestația suspendă executarea sancțiunii contravenționale [articolul 448 alin. (5) din Codul contravențional], fără a suspenda curgerea termenului de prescripție al răspunderii contravenționale, care poate fi suspendat doar dacă persoana care a săvârșit contravenția se sustrage de la procesul contravențional [articolul 30 alin. (7) din Codul contravențional].

24. Din cele menționate rezultă că, deși actul administrativ prin care se constată fapta contravențională și se aplică o sancțiune contravențională este un document executoriu, acesta nu poate fi considerat definitiv din momentul în care este întocmit, având în vedere faptul că trăsătura „definitivatului” este caracteristică doar pentru hotărârile cu caracter jurisdicțional. Prin urmare, doar lipsa contestării în termen, însoțită de lipsa motivelor fundamentate pentru repunerea în termen, îi poate atribui deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale trăsătura definitivatului. Odată stabilit momentul în care o decizie administrativă de aplicare a sancțiunii contravenționale devine definitivă, Curtea consideră necesar să verifice dacă legislația contravențională este clară în privința momentului în care hotărârile instanțelor judecătorești devin definitive în contextul soluționării cauzelor contravenționale.

25. Curtea observă că deciziile administrative de aplicare a sancțiunilor contravenționale pot fi contestate prin intermediul a două căi de atac, *i.e.* prima instanță și recursul. Având în vedere faptul că în materie contravențională nu există calea de atac a apelului, Curtea reține că momentul în care hotărârile primei instanțe devin definitive poate fi stabilit prin raportare la articolul 466 alin. (2) pct. 4)-6), iar cele ale instanței de recurs prin raportare la articolul 466 alin. (4) din Codul de procedură penală.

26. Prin urmare, Curtea reține că, deși legea contravențională nu prevede o listă exhaustivă a cazurilor în care devin definitive deciziile administrative și hotărârile judecătorești prin care se soluționează cauzele contravenționale, acest fapt nu poate fi considerat o problemă de constituționalitate atât timp cât există norme de referință care pot fi aplicate prin analogie.

27. Totodată, Curtea constată că prezenta excepție de neconstituționalitate a fost ridicată în contextul existenței unei incertitudini în rândul instanțelor judecătorești cu referire la suspendarea termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională în cazul contestării deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale. Curtea reține că însăși existența unei asemenea interpretări denotă faptul că instanțele judecătorești se confruntă cu problema expirării termenului de prescripție până la soluționarea definitivă a cauzelor contravenționale, pentru că articolul 30 alin. (7) din Codul contravențional prevede doar un singur motiv de suspendare a acestuia. Curtea menționează că lipsa unor motive suplimentare de suspendare a termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională poate avea ca efect încetarea mai multor cauze contravenționale, fapt care poate afecta drepturile fundamentale ale victimelor. Având în vedere aceste aspecte, Curtea va emite o Adresă către Parlament.

28. În consecință, Curtea reține că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este nefondată.

Din aceste motive, în baza articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „până la data rămânerii definitive a hotărârii cu privire la cauza contravențională” de la articolul 30 alin. (5) din Codul contravențional al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 218 din 24 octombrie 2008, excepție ridicată din oficiu de către un complet de judecată din cadrul Curții de Apel Comrat, în dosarul nr. 4r-185/2018.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte**Mihai POALELUNGI***Chișinău, 5 martie 2019**DCC nr. 34**Dosarul nr. 44g/2019*